

NILS REGNER, NILS-OLOF BERGGREN OCH OVE LINDH. Rättspraxis i litteraturen. Nytt Juridiskt Arkiv 1930–1987. Rättsfall från hovrätterna 1980–1987. Institutet för rättsvetenskaplig forskning (CXXXV). Sthlm 1990. Norstedts. LXIV 742 s.

Justitierådet Nils Regner utgav år 1969 verket Rättspraxis i litteraturen, Nytt Juridiskt Arkiv 1930–1965 (se SvJT 1969 s. 778 f.). Verket syftade till att underlätta arbetet för den som ville finna den juridiska litteratur vari en viss rättsfråga behandlades. Det innehöll beträffande refererade avgöranden från Högsta domstolen (HD) under de nämnda åren hänvisningar till de ställen i den juridiska litteraturen som behandlade rättsfallen. År 1982 gav byråchefen Nils-Olof Berggren och hovrättspresidenten Ove Lindh ut en ny upplaga av verket, avseende HD:s avgöranden fram t. o. m. år 1980. Denna upplaga hade påbörjats av Regner, som avled 1978.

Under år 1990 har utkommit en tredje upplaga av verket. Den är utarbetad av Berggren och Lindh men bär, liksom andra upplagan, även Regners namn. Registret har nu i fråga om HD:s avgöranden förts fram t. o. m. år 1987. Dessutom har medtagits hovrättsavgöranden från publikationen Rättsfall från hovrätterna (RH) åren 1980–1987. På motsvarande sätt som skedde i andra upplagan har litteraturhänvisningarna till rättsfallen från HD åren 1930–1980 kompletterats.

Registret är uppbyggt utifrån rättsfallen, vilka anges i kronologisk ordning med sida och kort sakbeskrivning. Vid varje rättsfall lämnas så hänvisningar till aktuell litteratur.

Som framgår av verkets titel omfattar litteraturhänvisningarna vid ett rättsfall de litteraturställen som behandlar eller i vart fall nämner rättsfallet. Däremot hänvisas inte direkt till litteratur som mera allmänt behandlar den fråga som ett rättsfall avser utan att beröra detta. Hänvisningarna omfattar inte bara juridiska verk och tidskriftsartiklar utan också t. ex. betänkanden, lagförarbeten enligt NJA avd. II (fr. o. m. år 1965) och JO:s och JK:s ämbetsberättelser. Även litteratur från övriga nordiska länder har i viss utsträckning beaktats. Av värde är också att det hänvisas till andra — såväl tidigare som senare — rättsfall vilka angår den aktuella frågan. Det är givet att den som studerar de litteraturställen till vilka det hänvisas där kan finna hänvisningar till ytterligare — närmast äldre — litteratur som behandlar den materia som är i fråga.

Av det sagda framgår att boken är mycket välmatad. Den syftar också inom angivna ramar till en principiell fullständighet. Det är tydligt att ett sådant register som det är fråga om av sina upphovsmän kräver inte bara ett mycket omfattande och tidsödande arbete utan också en noggrannhet utöver det vanliga. Några gjorda kontroller ger det bestämda intrycket att dessa anspråk är väl tillgodosedda. Att jag kunnat finna några luckor beträffande hänvisningar till litteratur motsäger inte detta påstående. Det vore väl nästan övermänskligt om inte vissa förbiseenden skulle smyga sig in.

Verket vänder sig till alla dem som har anledning att analysera ett rättsfall eller eljest behöver veta hur en rättslig fråga, som har behandlats i ett rättsfall, är att bedöma. Hit hör väl de allra flesta av verksamma jurister. Den som använder sig av registret får i princip fullständig infor-

mation och vinner dessutom tid. Det bör understrykas att inkörsposten måste vara ett rättsfall som rör den fråga som man vill undersöka närmare. Det är alltså tydligt att registret har en stor praktisk funktion att fylla.

Det förefaller emellertid som om registret inte alltid kommit till den användning som det förtjänar. Vid förfrågan hos ett antal personer har jag i allmänhet fått beskedet att verket används ibland eller att det har använts några gånger, dvs. inte särskilt frekvent. Oaktat verket torde vara välkänt för de flesta jurister, synes dess praktiska användbarhet inte vara lika bekant. Man kan kanske tro att alltfler så småningom skall inse nytan av registret.

*Torkel Gregow*